

Súd: Okresný súd Dunajská Streda
Spisová značka: 16C/12/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2216200529
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 06. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Michal Novotný
ECLI: ECLI:SK:OSDS:2016:2216200529.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Dunajská Streda samosudcom Michalom Novotným v právnej veci žalobcu: TELERVIS PLUS a.s., IČO: 35 717 769, so sídlom Staré Grunty 7, Bratislava, zastúpeného: JUDr. Vratislav Šteffek, advokát, Bratislava, proti žalovanej: U. X., nar. XX. J. XXXX, bytom T. B. C. XXX, o 1.148 € s prísl., takto

rozhodol:

- I. Žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi 768 € s 5,15 % ročným úrokom z omeškania od 31. augusta 2014.
- II. V časti o zaplatenie 380 € s 5,15 % ročným úrokom z omeškania od 21. júla 2014 a 5,15 % ročného úroku zo sumy 768 € od 21. júla 2014 do 30. augusta 2014 sa žaloba zamieta.
- III. Žalovaná je povinná nahradiť žalobcovi trovy konania v sume 23,15 € (v tom len súdny poplatok) do rúk JUDr. Vratislava Šteffeka, advokáta.
- IV. Žalovanej sa povoľuje splácať plnenia uvedené v bodoch I. a III. výroku v mesačných splátkach po 20 € zročných vždy do 20. dňa príslušného kalendárneho mesiaca počnúc po právoplatnosti rozsudku s tým, že omeškanie s plnením čo len jednej splátky má za následok zročnosť celého plnenia.

odôvodnenie:

1. Žalobca sa žalobou došlou súdu 15. januára 2016 domáhal voči žalovanej zaplatenia súm uvedených vo výroku. V žalobe predniesol, že 9. decembra 2013 uzavrel so žalovanou zmluvu o spotrebiteľskom úvere na sumu 1.000 € s úrokom 200 € a servisným poplatkom 180 €, ktoré mala žalovaná splatiť v 3 pravidelných splátkach po 5 € a desiatich splátkach po 136,50 €, t. j. spolu 1.380 €. Celkovo však splatila len 232 €. Vzhľadom na to žalobca žiadal predčasné splatenie zvyšku úveru k 20. júlu 2014 a od nasledujúceho dňa si nárokuje úrok z omeškania.

2. Žalovaná vo vyjadrení k žalobe nárok nespochybnila, vzhľadom na svoju sociálnu situáciu však žiadala o povolenie splátok. Na pojednávaní doplnila, že jej syn trpí chorobou, kvôli čomu zmenila zamestnanie a klesol jej príjem. Žalobca s navrhnutou výškou splátok 9 € nesúhlasil.

3. Súd na prejednanie veci nariadil pojednávanie (§ 115 ods. 1 O. s. p.), na ktoré sa dostavila len žalovaná. Žalobca sa ospravedlnil a súhlasil s prejednaním veci v jej neprítomnosti. vykonal dokazovanie listinami, a to: zmluva o úvere (č. I. 3), obchodné podmienky (č. I. 3/rub), predžalobná upomienka s podacím hárkom (č. I. 4 a 5), oznámenie o zosplatnení záväzku s podacím hárkom (č. I. 6 a 7), výplatné pásky žalovanej z februára až mája 2016 (oboznámené v zápisnici č. I. 27), uznesenie tun. súdu č. k. 9 C 97/2016-29, prehľad veriteľov žalovanej (oboznámený v zápisnici č. I. 27) a v spojení so všeobecne známymi, resp. nespornými skutočnosťami (§ 121, § 153 ods. 1 O. s. p.) súd zistil tento

skutkový stav:

4. a) Žalobca je spoločnosť, ktorej predmetom podnikania je okrem iného poskytovanie úverov z vlastných zdrojov. Žalovaná nekonala v prerokovanej veci v rámci predmetu svojho podnikania alebo povolenia.

b) Žalobca (zastúpený finančným agentom) a žalovaná 9. decembra 2013 podpísali zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXX (č. I. 3) na formulári žalobcu. V jej čl. I sa deklaruje, že veriteľ (žalobca) poskytol dlžníkovi (žalovanej) bezúčelový, hotovostný, spotrebiteľský úver v sume 1.000 € (do formulára je dopísaná rukou), a to za celkový úrok 20 % istiny a za servisný poplatok 18 % istiny. Dlžník podpisom zmluvy potvrdil prevzatie istiny v hotovosti. Dlžník sa tak na úroku servisnom poplatku zaviazal zaplatiť celkovo 380 € (t. j. 38 % z 1.000 €), teda spolu s istinou sumu 1.380 €, čo bolo vyplnené v čl. II tejto zmluvy. V ďalšom odseku čl. II bolo dohodnuté a rukou vyplnené, že táto suma je splatná v 13 splátkach, a to v troch po 5 € a desiatich po 136,50 € v určených termínoch splatnosti. Zmluva okrem iného obsahovala ustanovenie, podľa ktorého sú jej súčasťou obchodné podmienky v prílohe zmluvy. Priložené (predtlačené) obchodné podmienky (č. I. 3/rub), ktoré boli tiež podpísané žalovaným, v bode 1 ustanovovali okrem iného toto:

„1. Veriteľ má právo žiadať od dlžníka vrátenie celej dlžnej sumy po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením ktorejkoľvek splátky v jej plnej výške. ...“

Zhodný text bol obsiahnutý aj na lícnej strane zmluvy. V bode 2 obchodných podmienok bola určená konečná splatnosť.

c) Žalovaná zaplatila celkovo 232 €, ďalšie splátky nevykonala (nesporná skutočnosť). Úhrada vyššej sumy nebola dokázaná.

d) Žalobca predžalobnou upomienkou z 23. mája 2014 (č. I. 4) upozornil žalovanú na možnosť zosplatnenia celého zvyšného plnenia. Následne žalobca listom z 25. augusta 2014 (č. I. 6) podaným na poštu 26. augusta 2014 (č. I. 7) oznámil žalovanej, že záväzok splatiť celú pôžičku bol zosplatnený k 20. júlu 2014. Žalovaná však svoje záväzky nespĺnila ani potom.

e) Žalovaná je v súčasnosti zamestnaná v U. L., H.U., s priemerným mesačným hrubým príjmom približne 450 až 480 € mesačne, z ktorého sa jej vykonávajú zrážky v sume približne 62 € (výplatné pásky v zápisnici č. I. 27). Uznesením č. k. 9 C 97/2016-29 však súd zamestnávateľovi vykonávanie týchto zrážok zakázal, ten ich však nerešpektuje. Žalovaná žije v dome spolu s maloletým synom, o ktorého sa v dôsledku jeho choroby aj stará. Náklady na bývanie predstavujú najmenej 240 € mesačne (výpoveď žalovanej, zápisnica č. I. 28). Okrem bežných výdavkov spláca žalovaná aj 12 ďalších úverov a pôžičiek, medzi nimi napríklad dlh voči Poštovej banke, a.s., v sume 16.800 € a voči Slovenskej sporiteľni, a.s., v sume 7.630 €. (prehľad veriteľov z 26. februára 2016, zápisnica č. I. 27)

5. Takto zistený skutkový stav vyplýva z vykonaných dôkazov hodnotených vo vzájomnej súvislosti (§ 132 O. s. p.).

Všetky skutkové zistenia v bode 4 sú v podstate len reprodukciou listín, resp. vychádzajú z tvrdení žalobcu, ktoré žalovaná nijako nepopierala. Závery v písm. e) sú zistené z nespochybnenej výpovede žalovanej. Súd nemohol prihliadnuť na tvrdenie žalovanej, že 9. mája 2016 bolo uhradených ďalších 3,10 €, keďže z ňou predloženého výpisu sa nedalo zistiť, komu patril účet, na ktorý bola táto suma poukázaná. Účet žalobcu uvedený v zmluve má totiž iné číslo než účet, na ktorý táto suma bola poukázaná. Žalovaná pritom ďalšie dôkazy na preukázanie toho, že úhrada došla žalobcovi, nenavrhol.

Právne vec súd posúdil takto:

6. Žalobca sa domáha svojich nárokov z titulu zmluvy, ktorou boli žalovanej poskytnuté a odovzdané peňažné prostriedky v hotovosti a tento sa zaviazal vrátiť ich zvýšené o úrok a servisný poplatok. Takáto právna konštrukcia napĺňa definíciu pôžičky v zmysle § 657 Občianskeho zákonníka. Pretože žalobca ako veriteľ poskytoval túto pôžičku v rámci svojho podnikania a žalovaná ju neprijímala na takéto účely, spĺňajú definíciu veriteľa a spotrebiteľa v zmysle § 2 písm. a) a b) zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov v znení účinnom k 9. decembru 2013, a zmluva z tohto dňa je zmluvou o spotrebiteľskom úvere podľa § 2 písm. d) cit. zákona a úver ňou poskytnutý je spotrebiteľským úverom v právnej forme pôžičky [§ 1 ods. 2 cit. zákona].

7. Obsahom úverovej zmluvy je okrem iného dohodnutá sadzba úroku vo výške 20 % a „servisného poplatku“ vo výške 18 %. Podľa názoru súdu je však tak z umiestnenia oboch dojednaní (tesne za sebou), zo spôsobu výpočtu (percentom zo sumy istiny), výšky (takmer rovnaká sadzba servisného poplatku ako úroku), ako aj zo spôsobu ich splácania (postupne v splátkach) zrejmé, že medzi účelom odmeny a servisného poplatku nie je žiadne podstatný hospodársky rozdiel. Obe plnenia podľa názoru súdu sledujú pokryť náklady veriteľa a poskytnúť mu primeraný zisk za prenechanie peňažných prostriedkov dlžníkovi. Vzhľadom na to podľa názoru súdu treba na obe plnenia pozerat' ako na jedno plnenie, teda na úrok (v širšom zmysle), ktorý je dohodnutý sadzbou 38 % z istiny.

Podľa názoru súdu však takáto výška úroku (odmeny za prenechanie peňažných prostriedkov) odporuje dobrým mravom, a to napriek tomu, že pohľadávka na splatenie poskytnutého úveru nie je zabezpečená žiadnym zabezpečovacím prostriedkom a že je poskytnutá v relatívne nízkej sume, takže aj každý úrok sa prejaví relatívne vyššou percentuálnou sadzbou (porov. napr. uzn. NS SR 6 M Obdo 5/2009). Podľa judikatúry Najvyššieho súdu SR (napr. 5 Cdo 26/2011) totiž pri dojednávaní úrokov pri peňažnej pôžičke koná v súlade s dobrými mravmi len ten veriteľ, ktorý požaduje primeraný úrok bez ohľadu na to, že dlžník uzatvára zmluvu o pôžičke v situácii pre neho nepriaznivej. V súlade s dobrými mravmi je preto také konanie veriteľa, ktorý sa pri peňažnej pôžičke „uspokojí“ bez ohľadu na to, v akej situácii sa nachádza dlžník, s primeranou výškou odplaty (odmeny) za užívanie požičanej istiny a ktorý svoje voľné peňažné prostriedky mieni „zhodnotiť“ obvyklým spôsobom. Nezodpovedá preto všeobecne uznávaným vzťahom medzi ľuďmi, aby dlžník poskytoval veriteľovi neprimerané až úžernícke úroky.

Úroková sadzba (odmena) 38 % istiny v priebehu jedného roka je podľa názoru súdu neprijateľná, pretože predstavuje takmer polovičné zhodnotenie peňažných prostriedkov na ročnej báze. V relevantnom čase sa pritom podľa všeobecne známych údajov inflácia v Slovenskej republike pohybovala na jednociferné úrovni (1-3 % ročne). Takto vysoká úroková sadzba nie je odôvodnená ani žiadnymi osobitnými dôvodmi kreditného rizika dlžníka, ani hospodárskou alebo inou situáciou v slovenskej ekonomike. Okrem toho je v prerokúvanej veci úrok vypočítavaný z celej istiny vopred a následne splácaný v jednotlivých splátkach, teda efektívna úroková sadzba (zohľadňujúca postupne sa amortizujúcu istinu) je reálne vyššia a blíži sa výške RMPN (takmer 67 %).

Vzhľadom na to súd dospel k záveru, že dohoda o takejto úrokovej sadzbe (odmene) je právnym úkonom, ktorý sa prieči dobrým mravom, v dôsledku čoho je podľa § 39 Občianskeho zákonníka neplatná.

8. Dôsledkom neplatnosti dojednania o úroku a servisnom poplatku je však úplná absencia akejkoľvek úrokovej sadzby v zmluve o pôžičke. Podľa ustanovenia § 11 ods. 1 zák. č. 129/2010 Z. z. v rozhodnom znení sa však úver pre absenciu úrokovej sadzby považuje za bezúročný a bez poplatkov. Neplatnosť dohody o úrokovej sadzbe v úverovej zmluve tak mala za následok, že veriteľ nemôže požadovať odplatu (úrok, odmenu) z poskytnutého úveru.

9. Vzhľadom na to má veriteľ právo len na zaplatenie istiny 1.000 €. Zo zisteného skutkového stavu vyplýva, že žalovaná splatila 232 €, preto súd žalobcovi mohol priznať len 768 €. K zosplateniu tejto sumy došlo v súlade s prvou vetou bodu 1 obchodných podmienok a § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka potom, čo bola žalovaná na túto možnosť upozornený. Podľa názoru súdu však z ustanovenia § 565 Občianskeho zákonníka vyplýva, že tzv. zosplatenie je v skutočnosti žiadosť (výzva) veriteľa adresovaná dlžníkovi, ktorou tento žiada, aby bol dlh namiesto v splátkach zaplatený okamžite. Takáto výzva (žiadosť) je právnym úkonom, ktorého účinky voči neprítomnej osobe pôsobia až okamihom, kedy príslušný prejav vôle došiel do dispozičnej sféry dlžníka (§ 45 ods. 1 Obč. zák.). Podľa názoru súdu tak k zosplateniu nemôže dôjsť na základe interného, nikomu neoznámeného rozhodnutia veriteľa. Preto nemožno považovať za súladné s § 565 a § 45 ods. 1 Obč. zák. oznámenie veriteľa z 25. augusta 2014, že k zosplateniu došlo 20. augusta 2014. Na druhej strane však práve citované oznámenie z 25. augusta 2014 spĺňa náležitosti výzvy (žiadosti) veriteľa o okamžité splatenie celého úveru a podľa názoru súdu tak práve táto výzva vyvolala následky upravené v § 565 Obč. zák., teda splatnosť celého záväzku žalovanej. Vzhľadom na dátum podania na poštu (26. augusta 2014) na adresu, na ktorej žalovaná preberá aj písomnosti súdu, možno podať názoru súdu vychádzať z toho, že k jeho doručeniu do dispozičnej sféry žalovanej v zmysle § 45 ods. 1 Obč. zák. došlo najneskôr 29. augusta 2014 a záväzok žalovanej sa tak stal splatným najneskôr 30. augusta 2014.

10. Omeškaním žalovanej s platením celej dlžnej sumy vznikol žalobcovi aj nárok na úroky z omeškania v zmysle § 517 ods. 2 Obč. zák. v spojení s § 3 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z. Tento nárok mu

však v zmysle už uvedeného vznikol až od 31. augusta 2014. Vzhľadom na to súd žalobe vyhovel len čiastočne (výrok I), vo zvyšku ju zamietol (výrok II).

11. O náhrade trov konania rozhodol súd podľa § 142 ods. 2 O. s. p., podľa ktorého má čiastočne úspešný žalobca nárok na náhradu (768 : 380, t. j. 66,9 : 33,1=) 33,8 % svojich trov. Účelne vynaložené trovy konania žalobcu pozostávajú zo zaplateného súdneho poplatku za žalobu v celkovej výške 68,50 €, z ktorých sa mu po zohľadnení miery úspechu má nahradiť 23,15 €. Náhradu trov je žalovaný povinný zaplatiť do rúk advokáta (§ 149 O. s. p.).

Súd však nemohol žalobcovi priznať náhradu trov právneho zastúpenia. V prerokúvanej veci bol rozsudok vyhlásený po pojednávaní 24. júna 2016, o ktorom bol žalobca riadne upovedomený a vo vyhlásenom rozsudku boli žalobcovi prisúdené trovy; určenie ich výšky bolo vyhradené písomnému vyhotoveniu (§ 151 ods. 5 O. s. p.). Ustanovenie § 151 ods. 1 a 2 O. s. p. v takom prípade ukladá účastníkovi vyčíslieť náhradu trov konania do troch pracovných dní od vyhlásenia rozhodnutia, v opačnom prípade mu nemožno priznať trovy právneho zastúpenia a iné trovy mu možno priznať, len pokiaľ vyplývajú zo spisu. Z pojednávania bola žalobcovi zaslaná zápisnica hneď v deň vyhlásenia, no napriek tomu trovy právneho zastúpenia po vyhlásení rozsudku nevyčíslil. Preto súd v zmysle citovaného ustanovenia § 151 ods. 2 O. s. p. priznal žalobcovi len náhradu súdnych poplatkov, ktorého úhrada vyplýva zo spisu, a žiadne iné trovy mu nepriznal.

12. Podľa § 160 ods. 1 O. s. p. súd povolil žalovanej splácať priznané plnenia v splátkach. Prihliadol pri tom na majetkové, príjmové a sociálne pomery žalovanej, ktorej jediným príjmom je príjem, z ktorého jednak podstatnú časť vynakladá na náklady na bývanie, stará sa o chorého syna a ešte sa z neho beztak vykonávajú zrážky napriek predbežnému opatreniu tunajšieho súdu. Suma 20 € je za daných okolností maximom toho, čo môže žalovaná vynaložiť na splátku tohto záväzku bez ohrozenia výživy svojej a svojho maloletého dieťaťa. Hrozba straty výhody splátok by mala byť dostatočnou motiváciou pre žalovanú, aby určené splátky dodržala.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie, ktoré možno podať do 15 dní od doručenia jeho rovnopisu písomne na podpísanom súde.

V odvolaní treba popri označení súdu, ktorému je adresované, dátume a podpise odvolateľa uviesť tiež, v akom rozsahu sa tento rozsudok napáda, v čom sa tento rozsudok alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha. Odvolanie proti tomuto rozsudku možno odôvodniť len tým, že a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 O. s. p., b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonol navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a O. s. p.), alebo f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ak žalovaná dobrovoľne nesplní povinnosť uloženú právoplatným rozsudkom, môže žalobca podať návrh na vykonanie exekúcie.